

KĖDAINIŲ „ATŽALYNO“ GIMNAZIJOS IŠORINIO VERTINIMO TRUMPOJI ATASKAITA

IŽANGA

Vizito laikas – 2011 m. rugsėjo 26–30 d.

Duomenų šaltiniai. Išorės vertintojai stebėjo 131 pamoką, neformaliojo švietimo užsiėmimus, klasės valandėlę bei kitą mokyklos veiklą – mokyklos vadovų ir personalo darbą, mokinių elgesį, santykius pertraukų metu valgykloje, klasėse, bibliotekoje, koridoriuose; kalbėjosi su mokytojais, darbuotojais, mokiniais, jų tėvais; analizavo mokyklos dokumentus, pateiktus interneto svetainėje www.atzalynas.kedainiai.lm.lt., NMVA atliktą mokinių ir tėvų nuomonės apie mokyklos veiklą tyrimo statistinę ataskaitą (toliau – STA), mokyklos pateiktą pirminę informaciją, taip pat kitus dokumentus, kuriuos vertinimo metu kai kuriais atvejais pasiūlė mokytojai (pamokų planus, ilgalaikius planus).

I. MOKYKLOS KONTEKSTAS

Kėdainių „Atžalyno“ gimnazijos kontekstas, sąlygotas geografinės mokyklos padėties, įsitvirtinusių ilgamečių ugdymo tradicijų šioje mokykloje, gimnazijos bendruomenės sutelktumo ir aktyvaus demokratiškumo, politinių steigėjo – Kėdainių r. tarybos – bei vadybinių gimnazijos administracijos sprendimų, mokinių šeimų ekonominės ir demografinės situacijos, gimnazijos personalo kompetencijų bei ekonominio gimnazijos aprūpinimo, yra itin palankus mokinių mokymosi prieinamumui, jų mokymo ir mokymosi kokybei užtikrinti.

Šios švietimo įstaigos prestižas Kėdainiuose yra labai geras, mokykla vertinama miesto ir rajono gyventojų, yra išlaikiusi ilgąmetes stiprios mokyklos tradicijas. Įvykdyta gimnazijos renovacija sudarė geresnes švietimo sąlygas, veiksmingiau panaudojamos lėšos, skirtos mokyklos išlaikymui. Gimnazija aprūpinta kompiuterine technika ir specialia įranga, kompiuterinėmis programomis. Rajono savivaldybė skiria lėšų vaikų užimtumo ir nusikalstamumo prevencijos programų finansavimui, gabių ir talentingų mokinių rėmimui. 16 proc. gimnazijos mokinių gauna nemokamą maitinimą.

Kėdainių „Atžalyno“ gimnazija turi visas potencialiai galimas sąlygas teikti gerą mokinių ugdymo kokybę.

MOKYKLOS VEIKLOS STIPRIEJI ASPEKTAI

Gimnaziją verta pagirti už veiksmingą informacinių technologijų panaudojimą.

Ypač veiksmingai ugdymo procese panaudojamos informacinės technologijos, kurių mokykla turi pakankamai. Visi kabinetai aprūpinti kompiuteriais su interneto prieiga. Įrengti 4 informacinių technologijų kabinetai. Beveik visuose mokomuosiuose kabinetuose yra stacionarios multimedijos. Įsigytos 4 interaktyvios lentos. Konferencijų salė aprūpinta kompiuteriu, modernia vaizdo demonstravimo technika: projektoriumi, televizoriumi, DVD grotuvu; VHS grotuvu, grafoprojektoriumi. Mokinių saugumui užtikrinti gimnazijoje veikia vaizdo kameros. Valgykloje mokinių nemokamo maitinimo apskaitai vykdyti naudojamas pirštų antspaudų nuskaitytuvas. Pakanka spausdintuvų, kopijavimo aparatų. Dauguma mokytojų tikslingai panaudoja IKT ugdymo procese. Išorinio vertinimo metu tikslingai interaktyvios lentos naudotos istorijos, anglų k. pamokose. Tikslingai IKT taikytos daugumoje pamokų. Informacinės technologijos veiksmingai taikomos ir administracinėje mokyklos veikloje – naudojama kompiuterinė technika ir specialia įranga, kompiuterinės programos, elektroninis dienynas, tvarkaraščio sudarymo, buhalterinės apskaitos MOBIS programos.

1. Dauguma mokyklos bendruomenės narių didžiuojasi savo gimnazija.

Bendruomenės nariai didžiuojasi savo mokykla. STA duomenimis, 98,6 proc. apklaustų tėvų yra patenkinti, kad vaikas mokosi būtent šioje mokykloje, tuo didžiuojasi ir 92,4 proc. mokinių.

Buę mokyklos auklėtiniai renkasi šią mokyklą savo vaikams kaip saugią, jaukią, turinčią savo veidą, garantuojančią tinkamą išsilavinimo įstaigą, pasitiki čia dirbančiais mokytojais. Mokiniai šiltai ir su pasididžiavimu bei pagarba kalba apie savo mokyklą ir jos mokytojus, išskirdami gimnazijoje vyraujančius puikius tarpusavio santykius, suteikiamas visiems lygias galimybes asmens tobulėjimui bei saviraiškai.

2. Gimnazijoje kuriamos ir puoselėjamos savitos tradicijos.

Gimnazijoje kuriamos ir puoselėjamos savitos tradicijos, švenčiamos valstybinės, tradicinės tautinės ir mokyklinės bei religinės šventės. Mokiniai ir mokytojai džiaugiasi savitais gimnazijos renginiais: gimnazistų savaite, gimnazijos gimtadieniu, pirmokų vakaru, Meno diena, adventiniu vakaru ir kt. Didelis dėmesys skiriamas pilietiškumo ir patriotiškumo ugdymui organizuojant įvairias akcijas, viktorinas, konkursus. Renginiai, pasak mokytojų ir mokinių, populiarūs, mėgstami, gausiai lankomi. Šios tradicijos skatina bendrą veiklą, sujungia visas bendruomenės grandis, įvairina ir įprasmina gimnazistų laisvalaikį, nuosekliai kuria gimnazijos gyvenimo kultūrą. Gimnazija turi savo atributiką: himną, vėliavą, emblemą. Sukurta informatyvi ir turininga mokyklos interneto svetainė. Išorės vertintojai daro išvadą, kad mokykloje kuriamos tradicijos ir ritualai yra priemonė mokinių vertybinių nuostatų formavimui ir mokykla puikiai geba tuo pasinaudoti.

3. Geras gimnazijos įvaizdis ir tikslingi ryšiai.

Mokykla pakankamai kryptingai kuria savo įvaizdį vietos bendruomenėje. Svetinga, skoningai puošiama gimnazijos aplinka, prasmingos tradicijos, glaudus bendravimas ir bendradarbiavimas su įvairiomis įstaigomis ir institucijomis sudaro geras ugdymo (-si) sąlygas ir padeda formuoti gerą mokyklos įvaizdį vietos bendruomenėje. Funkcionalioje gimnazijos interneto svetainėje informuojama gimnazijos bendruomenė apie mokyklos šventes, tradicijas, visas mokyklos aktualijas. Pasirinkti informacijos sklaidos būdai apie gimnazijos veiklą formuoja teigiamą visuomenės požiūrį. Apie mokyklos veiklą visuomenė informuojama rajoniniuose laikraščiuose. Pasak gimnazijos tėvų, sėkmingiausiai gimnazijos įvaizdį kuria geras mokyklos vardas: išpuoselėta aplinka, iniciatyvus ir siekiantis naujovių mokytojų kolektyvas, stropūs ir pareigingi mokiniai. Gimnazijos ryšiai yra tikslingi, įvairūs, duodantys teigiamų rezultatų visai bendruomenei. Mokykla turi daug partnerių; yra sudariusi sutartis, bendrauja ir bendradarbiauja su įvairiomis institucijomis, mokyklomis, universitetais. Bendradarbiavimas su universitetais, kolegijomis sudaro sąlygas mokiniams tikslingai rinktis studijas. Prasmingi ryšiai sieja ne tik su ugdymo įstaigomis, bet ir su socialiniais partneriais. Socialiniai partneriai sudaro galimybes naudotis jų baze ir pasitelkti jų darbuotojus organizuojant ugdymo procesą.

4. Jaukios ir estetiškos gimnazijos vidaus ir išorės erdvės ir patalpos panaudojamos tikslingai.

Vidaus ir išorės erdvių, patalpų gimnazijoje pakanka, jos tvarkingos, tikslingai naudojamos, beveik visos saugios. Tinkamai įrengti beveik visų mokomųjų dalykų kabinetai, aktų salė, dvi sporto salės, šokių klasė, mokinių laisvalaikio klubas, profesinio informavimo kabinetas, dvi skaityklos, konferencijų salė, biblioteka, ekonomikos mokymo praktinių mokomųjų firmų kabinetai yra patogūs, aprūpinti naujais baldais, šiuolaikinėmis IKT priemonėmis. Yra stadionas, sporto aikštynas, jaukus kiemelis su mobiliais suolais, scena ugdymo procesui ir neformaliai švietimui organizuoti. Mokyklos valgyklos patalpos nuomojamos, jos erdvios, tvarkingos, bendro naudojimosi sanitarinės higienos patalpos tvarkingos ir švarios. Visa bendruomenė kuria ir palaiko aplinkos jaukumą ir svetingumą. Atvirose erdvėse eksponuojama įvairių, estetiškai apipavidalintų mokinių darbų. Aplinkoje daug jaukumo ir šilumos suteikiančių akcentų, skoningai komponuojami gėlių deriniai, erdvės puošiamos gimnazijos abiturientų laidų nuotraukomis, tautine ir gimnazijos simbolika. Dėl estetinio vaizdo kūrimo gimnazijoje tariamasi su dailės ir technologijų mokytojais. Visi mokiniai ir mokytojai turi galimybių naudotis biblioteka, skaitykla, valgykla, aktų sale. Mokiniai pokalbio metu pažymėjo, kad visi saugo mokyklos inventorių, prižiūri tvarką ir švarą, atsakingai elgiasi koridoriuose, laiptinėse. Gimnazijos aplinka puikiai tinka mokytis, bendrauti ir ilsėtis.

5. Įvairus ir veiksmingas neformalusis vaikų švietimas.

Įvairus ir veiksmingas neformalusis vaikų švietimas tenkina daugumos mokinių saviugdos ir saviraiškos poreikius. Parengta neformaliojo ugdymo organizavimo tvarka, patvirtinta direktoriaus 2011 m. rugpjūčio 31 d. įsakymu Nr.V1-70. Organizuojant neformalųjį švietimą gimnazijoje laikomasi šių principų: aktualumo, demokratiškumo, prieinamumo, individualizavimo, savarankiškumo. Baigiantis mokslo metams organizuojamos mokinių apklausos (anketavimas) saviraiškos poreikių tenkinimo klausimais. Į mokinių nuomonę ir pasirinkimą atkreipiamas dėmesys baigiantis mokslo metams, kai sudaromas ugdymo plano projektas. Neformaliojo švietimo valandos (80 val.) skiriamos mokinių saviraiškai ir laisvalaikiui, kryptingam meniniam ugdymui (muzikos, šokio, poezijos, dramos, dailės kryptys), kūno kultūrai ir sportui, sveikos gyvensenos propagavimui, gamtosauginei veiklai, pilietiniam ugdymui, techninei kūrybai bei technologijoms, socialiniams bei komunikaciniams gebėjimams ugdyti, žalingų įpročių ir kvaišalų prevencijai, kitai veiklai. Gimnazijos tarybai pritarus, neformaliojo švietimo valandos paskirstomos, atsižvelgiant į klasių komplektų skaičių, užsiėmimų tikslingumą, neformaliojo švietimo programų tęstinumą, turimas mokinio krepšelio lėšas. 74,9 proc. mokinių teigia, kad gimnazijoje yra daug įdomių būrelių ir kitų užsiėmimų (STA). „Man patinka mokykloje organizuojami renginiai,“ – šiam STA teiginiui pritaria 80,3 proc. mokinių. 76,3 proc. tėvų pritaria STA teiginiui „Vaikas po pamokų mokykloje randa užtektinai įdomios veiklos ir užsiėmimų“.

6. Susitarimai dėl darbo pamokoje palankūs mokymui ir mokymuisi.

Aiškūs, apibrėžti, paveikūs, tvarką ir drausmę palaikantys reikalavimai visiems žinomi ir priimtini, orientuoti į ugdymo procesą. Susitarimai dėl darbo pamokoje palankūs mokymui ir mokymuisi. Klasės valdymas vertinamas gerai. 85,5 proc. apklaustų tėvų yra patenkinti drausme ir tvarka pamokoje (STA), o mažiau negu pusė (39,6 proc.) apklaustųjų mokinių pritaria teiginiui: „dažnai klasėje yra taip triukšmaujama, kad sunku susikaupti“ (STA). 81,67 proc. stebėtų pamokų drausmė buvo labai gera ir gera, mikroklimatas palankus mokymuisi, skatintos ir palaikytos beveik visų mokinių idėjos bei iniciatyva.

7. Mokytojo aiškinimas yra suprantamas mokiniams.

Mokytojų aiškinimas stebėtose pamokose buvo suprantamas daugumai mokinių. Vaizdus, įtaigus, suprantamas aiškinimas stebėtas pilietiškumo pagrindų, muzikos, chemijos, informacinių technologijų, teatro, anglų kalbos, kūno kultūros, lietuvių kalbos, matematikos pamokose. Suprantamas mokytojų aiškinimas skatina mokinių pasitikėjimą savo jėgomis, remiamasi jų žiniomis bei patirtimi.

8. Teikiama tikslinga ir kryptinga pagalba mokiniams planuojant karjerą.

Gimnazijoje reguliariai atliekami mokinių poreikių ir galimybių tyrimai. Mokymosi kryptį pasirinkti mokiniams padeda socialinė pedagogė ir psichologė, atliekami profesijos pasirinkimo tyrimai ir testai. Tyrimai pristatomi klasės tėvų susirinkimuose, aptariamos mokymosi perspektyvos, koreguojami individualūs ugdymo planai. Mokiniam sudaromos geros sąlygos rinktis ir keisti mokomuosius dalykus, programas ar mokymosi kryptį, laisvai rinktis neformaliojo švietimo užsiėmimus. Nuolat organizuojamos konsultacijos mokiniams ir jų tėvams. Specialistai kartu su klasės auklėtojais ir dalykų mokytojais veiksmingai vykdo profesinio švietimo programą. Mokiniai apie tolesnio mokymosi galimybes gali sužinoti iš gimnazijos specialistų komandos ir atliekamų individualių tyrimų, lankydami akredituotame profesinio informavimo taške, kuriame yra 3 kompiuterizuotos darbo vietos informacijos paieškai. Mokinių tėvai palankiai vertina mokyklos veiklą, orientuojant mokinius rinktis tolimesnį mokymosi kelią. Gimnazija bendradarbiauja su aukštosiomis mokyklomis, kurios mokiniams pristato savo ugdymo programas.

9. Veiksminga pagalba mokiniui specialistų veikla.

Pagalbos mokiniui specialistai gerai išmano savo darbą, todėl jų teikiama psichologinė ir socialinė pagalba yra potenciali. Mokiniam, turintiems mokymosi sunkumų, bendravimo problemų, teikiama mokytojų, socialinių pedagogų, specialiojo pedagogo ir psichologo konsultacijos. Mokykloje skiriama pakankamai dėmesio mokinių problemoms spręsti, klasės mikroklimatui gerinti, o kylančios mokinių psichologinės problemos išsprendžiamos bendromis

pagalbos mokiniui specialistų bei VGK pastangomis. Gimnazijos veikla su socialinės adaptacijos turinčiais mokiniais yra paveiki, pagalba teikiama kryptingai, lanksčiai ir laiku, dauguma mokinių patiria reikiamą ankstyvąją pagalbą, panaudojant gimnazijos mokytojų ir vidaus bei išorės specialistų kompetenciją.

10. Gimnazijos vadovai – darni komanda, kuria pasitiki bendruomenė.

Gimnazijai vadovauja iniciatyvūs, gerai savo darbą išmanantys gimnazijos vadovai. Savo darbe jie vadovaujasi aktualiausia šiuolaikine vadybine informacija, geba tinkamai komunikuoti, deleguoti įpareigojimus ir paskatinti bendruomenės narius veiklai. Mokinių tėvų atstovai, dalis mokytojų pokalbiuose teigė, kad mokyklos vadovai rūpinasi kiekvienu bendruomenės nariu, dirba kaip darni komanda, kuria pasitiki gimnazijos bendruomenė.

MOKYKLOS VEIKLOS TOBULINTINI ASPEKTAI

1. Tarpdalykinės integracijos taikymas pamokose.

Integruotos pamokos gimnazijoje organizuojamos retai. Ugdymo procesas planuojamas derinant ugdymo turinį, integruojant dešimt mokymosi dienų, skirtų projektinei, kultūrinei bei pažintinei veiklai, tačiau neišnaudojamos dalykų integravimo galimybės. Direktoriaus pavaduotojos teigimu, tarpdalykinė integracija įvykdoma sunkiai. Gimnazijos vadovų komandai kartu su mokytojais vertėtų pagalvoti apie platesnes tarpdalykinės integracijos galimybes. Tai sumažintų mokinių krūvį, pagyvintų pamokas, gilintų ne tik dalykines, bet ir bendrąsias mokinių kompetencijas.

2. Mokinių vertinimas pamokose.

Dalyje pamokų stebėtas nepakankamai veiksmingas sukauptos informacijos vertinant mokinius naudojimas: kai apibendrinama veikla pamokoje, kai koreguojamas ir planuojamas tolimesnis mokinių ugdymas (-is), kai informuojami mokiniai apie jų individualius pasiekimus. Daugiau negu pusėje stebėtų pamokų ir neformaliojo švietimo užsiėmimų (52 proc.) stebėtas neveiksmingas, neskatinantis mokinių mokymosi motyvacijos vertinimas: nepakankamai išnaudotos formaliojo ir neformaliojo vertinimo metodų, būdų ir formų galimybės, ne visada aiškūs vertinimo ir į (-si) vertinimo kriterijai ar visai neskatinamas pačių mokinių įsivertinimas pamokoje. Apibendrinant pamoką, mokiniams retai pateikta pagrįsta vertinimo informacija apie individualius kiekvieno mokinio ar mokinių grupės pasiekimus.

3. Mokymo (-si) diferencijavimas ir gabių mokinių ugdymas pamokose.

Veiksminga pagalba mokiniams individualizuojant ir diferencijuojant veiklą stebėta tik 18 pamokų (14 proc.). Dalyje pamokų dažniausiai individualizuotos užduotys specialiųjų poreikių mokiniams, likusiai daliai mokinių pagalba teikta juos konsultuojant, tačiau užduotys dažniausiai buvo skirtos tos pačios, su visa klase dirbta vienodu tempu. Namų darbai dažniausiai buvo skirti tokie patys visai klasei, nors mokinių mokymosi būdai ir greitis skirtingi. Diferencijuoti namų darbai stebėti tik keliose pamokose. Beveik visose stebėtose pamokose nesiaiškintas diferencijavimo ir individualios pagalbos poreikis: mokymosi metu netikrintas mokinių išmokimas, nematuota jų daroma pažanga, retai domėtasi, su kokiais sunkumais mokiniai susiduria. Organizuojant diferencijuotą mokymą (-si) mokykloje būtini pokyčiai.

4. Veiksmingas aktyvių mokymo metodų panaudojimas pamokose.

Dalyje pamokų (44 proc.) stebėta, kad organizuojant ugdomąją veiklą nepakankamai tikslingai parinkti ir naudoti mokymo (-si) metodai, juos parenkant neatsižvelgta į mokinių mokymosi poreikius ir stilius, nesudarytos sąlygos aktyviam ir veiksmingam mokinių mokymuisi.

5. Išmokimo tikrinimo formų veiksmingumas ir priimtumas mokiniams.

Veiksmingas išmokimo stebėjimas fiksuotas 13 pamokų (17 proc.). Grįžtamasis ryšys apie išmokimą buvo nepakankamas, nenurodyti arba neaiškiai nusakyti uždavinio pamatavimo kriterijai neleido sužinoti, kiek mokiniai suprato ir ką išmoko. Pamokose trūko dėmesio mokinio asmeninei pažangai. Stebėjimo metu gauta vertinimo informacija ne visada panaudota ugdymo proceso koregavimui, tolimesniems ugdymo (-si) tikslams numatyti.